

Standpunt Vereniging Hogescholen:
Versterk bestuurskracht met heldere rolverdeling

De wijzigingen die de wet versterking bestuurskracht onderwijs inhouden zijn volgens de Vereniging Hogescholen een logische volgende stap in een ontwikkeling naar een versterking van de samenwerking tussen bestuurders, studenten, docenten, lectoren en andere stakeholders zoals bedrijfsleven en maatschappelijke instellingen. Op één onderdeel van de wet, de meldingsplicht over mogelijke (financiële) risicovolle ontwikkelingen van de interne toezichthouder bij de onderwijsinspectie, heeft de Vereniging Hogescholen wel kritiek. *“Hogescholen melden sinds 2013 in hun jaarverslagen eventuele meerjarige financiële risico’s (continuïteitsparagraaf). Welk probleem willen we dan met ook nog een meldplicht oplossen? Helderheid over ieders rol en verantwoordelijkheden, van raad van toezicht, raad van bestuur, medezeggenschapsraad en externe stakeholders, is essentieel om in gezamenlijkheid een hogeschool goed en efficiënt te besturen”, aldus Thom de Graaf, voorzitter van de Vereniging Hogescholen.*

“Zonder goede medezeggenschap geen goede hogeschool”, zei Thom de Graaf eerder dit jaar naar aanleiding van de medezeggenschapsmonitor die in juni werd gepubliceerd. Hogescholen zetten zich in om de horizontale dialoog en verantwoording te versterken. Ze willen hiermee een goede overlegcultuur creëren waarbij het vanzelfsprekend is om elkaar aan te spreken over wat goed gaat en beter moet bij een hogeschool. Maar waarbij ook vertrouwen is in elkaars integer handelen. Een voorwaarde voor zo’n cultuur is dat er helderheid is over welke rol en verantwoordelijkheden de verschillende partijen hebben. In dit verband kan de Vereniging Hogescholen zich dan ook vinden in de [kritiek van de Raad van State](#), die aangeeft dat: “de meldplicht gevolgen heeft voor de verantwoordingsverdeling tussen de interne en externe toezichthouder. Actief handelen [van de externe toezichthouder] terwijl de interne toezichthouder aan zet is, geeft onduidelijkheid over de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de interne toezichthouders.”

Transparantie en scherp toezicht

Hogescholen zijn voor transparantie en scherp toezicht. Als maatschappelijke organisaties hebben hogescholen een bijzondere verantwoordelijkheid om aan de samenleving en in het bijzonder hun stakeholders te laten zien hoe en met welk resultaat publieke middelen worden besteed. Rondom de externe verantwoording bestaat een uitgebreide set aan regels en richtlijnen en zijn verschillende partijen in positie gebracht waaronder NVAO, Onderwijsinspectie en RCHO. Belangrijke elementen in dit geheel zijn de accreditatiekaders van de NVAO, de aangescherpte Branchecode goed bestuur hogescholen uit 2013 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Deze Richtlijnen verplichten hogescholen onder andere een continuïteitsparagraaf in de jaarverslagen op te nemen. Daarin rapporteren zij over het financiële beleid en de verwachte effecten daarvan in de komende jaren. Hiermee wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de financiële positie van de hogeschool. De meerwaarde van een meldplicht bij de inspectie zien hogescholen dan ook niet.

Branchecode Goed Bestuur

Om het toezicht op het besturen van een instelling te versterken hebben hogescholen de afgelopen jaren maatregelen genomen waardoor meer transparantie ontstaat over de taken en werkwijze van het College van Bestuur, de Raad van Toezicht en de controle op tal van (interne) bedrijfsprocessen. Een van de maatregelen was het aanscherpen van de “Branchecode goed bestuur hogescholen” binnen de vereniging. Ministers Kamp en

Bussemaker noemden in 2013 deze code in een brief aan de Vereniging Hogescholen “een voorbeeld voor andere sectoren.” “Die code bevat namelijk”, zo staat in de brief, “de elementen van wat tegenwoordig in brede kring van een adequate code verwacht wordt.” Als een hogeschool bij voortduring de code niet naleeft, zullen de tekortkomingen op de website van de Vereniging Hogescholen worden vermeld. De ultieme sanctie is ontzetting uit het lidmaatschap van de vereniging.

Den Haag, 29 september 2015

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Nynke van Hurne, Adviseur Public Affairs van de Vereniging Hogescholen, bereikbaar per e-mail hurne@vereniginghogescholen.nl of telefoonnummers 070 312 21 13 / 06 2342 6399.